

**Demokratin 100 år - samling för en stark
demokrati, Ku 2018:02**

Malin Hansson, utredningssekreterare
malin.hansson@regeringskansliet.se

**Svar på remiss gällande Lättade deltagarbegränsningar för
sammankomster och tillställningar, sektionering och särskilda
bestämmelser för demonstrationer och mässor (promemoria
S2021/05005)**

Inledning

Kommittén Demokratin 100 år har i uppdrag att under perioden 2018–2021 planera, samordna och genomföra en samling av insatser och aktiviteter för en stark demokrati. Kommitténs arbete ska skapa engagemang och aktiviteter om demokrati hos myndigheter, regioner, kommuner och det civila samhället, inspirera till demokratiskt deltagande samt stärka stödet för demokratins principer.

Kommittén välkomnar promemorian Lättade deltagarbegränsningar för sammankomster och tillställningar, sektionering och särskilda bestämmelser för demonstrationer och mässor. I remissvaret utgår kommittén från sitt uppdrag att främja, förankra och försvara demokratin.

Generella synpunkter

Kommittén vill uppmärksamma att de restriktioner vad gäller allmänna sammankomster och tillställningar som varit gällande under pandemin har inneburit omfattande inskränkningar under en lång tid av de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna, vilket har påverkat möjligheter att delta i demokratin. Samtidigt har restriktioner krävts för att minska smittspridningen och rädda liv. Pandemin har utsatt demokratin för ett stresstest.

Kommittén anser att konsekvenserna av dessa inskränkningar på kortare och längre sikt bör utredas. Kommittén anser att en sådan genomlysning kan genomföras inom ramen för coronakommissionens uppdrag eller på liknande sätt.

Kommittén anser att den övergripande principen i regeringens plan för avveckling av restriktioner (*"Grundlagsskyddade fri- och rättigheter, så som mötes- och demonstrationsfriheten samt religionsfriheten, måste värnas och EU-rättens bestämmelser om fri rörlighet ska beaktas. Begränsningarna måste vara proportionerliga och får aldrig gå utöver det som är nödvändigt med*

hänsyn till ändamålet.”¹⁾ bör vara vägledande för samtliga förslag till deltagartak och fortsatt avveckling av restriktioner.

Synpunkter på specifika delar av promemorian

Kommittén avstår från att bedöma de specifika deltagartaken men välkomnar de högre deltagartalen.

Vad gäller särskilt deltagartak för demonstrationer (3.3, s 27-30) beskrivs (s 28) att *”de negativa effekter som begränsningarna har medfört har, mot bakgrund av det allvarliga smittoläget som varit, återkommande bedömts inte gå utöver det som begränsningarna ytterst syftat till, nämligen att skydda enskildas liv och hälsa.”* I detta avseende önskar kommittén få information om vilka återkommande bedömningar som har genomförts och vilka aktörer som involverats i dessa bedömningar.

Vad gäller sektionering av demonstrationer (3.3, s 28) är bedömningen i promemorian att det inte är en görlig metod för att kunna möjliggöra ett högre deltagande. Kommittén noterar att alternativa förslag för hur demonstrationer skulle kunna genomföras med högre antal deltagare inte presenteras. Sådana förslag skulle kunna handla om möjlighet att ansöka om sammanhållna demonstrationer på olika platser och tidpunkter eller liknande åtgärder för att minska smittorisken. Grundlagsskyddade fri- och rättigheter, så som mötes- och demonstrationsfriheten, ska prioriteras och värnas enligt den övergripande principen i regeringens plan för avveckling av restriktioner.

Vidare instämmer kommittén i förslaget (4.1) som promemorian presenterar om att deltagartaken för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar tas bort när nivå 1 nås. Detta bör ske skyndsamt.

Avslutningsvis bedömer kommittén att konsekvensbeskrivningen (5, s 45-51) borde innehålla en redogörelse för effekterna av föreslagna restriktioner när det gäller allmänhetens möjligheter att tillgodogöra sig sina grundlagsskyddade fri- och rättigheter.

Peter Örn

Helena Onn/Malin Hansson

¹ [Regeringens plan för avveckling av restriktioner](#)